

మీరుంటే గిట్టనివాళ్ళు చేసిన కుట్ర ఇకనుంచైనా జాగ్రత్తగా ఉండండి” ఎవరికి తోచినట్లు వారు విమర్శిస్తుంటే సిగ్గుతో తలెత్తుకోలేకపోయాడు స్విపాల్.

“మీమాటలు నమ్మి మోసపోయారు. మా అమ్మాయిలు ఎంత ఏడుస్తున్నా వినండి. కటింగ్ చేయించాం. మీకు మీ చదువులకు నష్టం కర్రం. టీసీలు ఇప్పించండి. మా అమ్మాయిలను వేరే ట చదివించుకుంటాం” ఇలా అమ్మాయిల తల్లిదండ్రులు మూకుమ్మడిగా విద్యాలయంపై దాడిచేశారు. ఇటువంటి తప్పు ఇక

ముందు రంగదని అందర్నీ శాంతపరిచేసరికి తలప్రాణం తోకొచ్చినట్లుయింది యాజమాన్యానికి.

స్కూల్ డిప్యూటీ వస్తుందంటే అందరూ ఆశపడ్డారు. ఇప్పుడేమి తమ తప్పులేనట్లుగా కాలేజీవారే దోషులన్నట్లుగా మట్లాడారు పేరెంట్స్. ఈ సంఘటనతో శాంతి విద్యాసంస్థలకు నష్టం జరిగిందో లేదో కానీ మిగిలిన విద్యాలయాలకు ఒనగూడిన లాభమేమీలేదు. విద్యాలయాలనుంచి మంచిపేరును కొంతవరకూ తగ్గించగలిగారు. యాజమాన్యాన్ని మనస్తాపానికి గురిచేశారు.

అంతేకాని ఇతరులు దీనివల్ల సాధించిందేమీ లేదు. తమకు ఏ లాభం రాకపోయినా ఫర్వాలేదు. కాని ఇతరులు బాధపడాలి. వారు కష్టపడుతుంటే సానుభూతిని తెలుపుతూ తాము ఆనందించాలి. ఇదే మానవులలోని రాక్షసానందం. ఇలాంటివారు తామేమి సాధించాలనుకుంటారో వారికే తెలియదు.

- డి.రామాంజనేయులు
(హాలహర్షి)

జ్ఞానోదయం

“లక్ష్మీ! కాఫీ రెడీయేనా? ఆఫీస్ కు వెళ్లి అవుతేంది పైల్ ఎక్కడ పెట్టానో గుర్తుందా?” అంటూ అరుస్తున్న భర్త కేకలు ప్రస్తుతం లక్ష్మికి చికాకు కల్గించడం లేదు.

“అమ్మా! నా సాఫ్ట్ ఎందుకు ఉపయోగం లేదు?” అని చిందులు వేసే కొడుకు, బాక్స్ లో ఇడ్లీ ఉండే “నేను తినను పో” అంటూ మారాం చేసే కూతురు మాటలు కూడా కోపం తెప్పించడం లేదు లక్ష్మికి.

“వస్తున్నానండీ” అంటూ చిరునవ్వుతో భర్తకి పైల్ అందించి

“వేరే సాఫ్ట్ వేసుకో నాన్నా” అంటూ కొడుకుకి అందించి పాపని బుజ్జగించి స్కూల్ కి వెళ్తున్న లక్ష్మిని ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ ఆఫీసుకు వెళ్ళాడు లక్ష్మి భర్త.

ఆయన ఆశ్చర్యం చూపుల్ని గుర్తుచేసుకుని నవ్వుకుంటున్న లక్ష్మికి రెండురోజుల క్రిందటి సంగతి గుర్తుకొచ్చింది. ఇలాగే ఆ రోజూ భర్తని పిలువని తానా స్థాయిలో విసుక్కుంటూ పనిచేసే సమయంలో “లక్ష్మీ” అంటూ భర్త కేక వినిపించింది.

“అబ్బబ్బ! ఛస్తున్నాను మీకూ మీ పిల్లలకీ చేయలేక. మీకు కావాల్సినవి వండిపెట్టడం లా, మీకు ప్రతీదీ అందించడంతోనే నా జీవితం గుండాపోతోంది. ఒక సరదాలేదు. ఒక సంతోషం లేదు” అంటూ విసుక్కుంటూ వచ్చిన లక్ష్మికి ఇంటిముందుకు కారాగి ఉండడం గుమ్మంలో ఒకావిడ నిలబడి ఉండడం కన్పించింది.

‘ఎవరు?’ అనుకుంటూ దగ్గరికెళ్లింది. తీరాచూస్తే తన చిన్ననాటి స్నేహితురాలు కృష్ణవేణి.

“అబ్బ! ఎన్నాళ్ళైంది కాదు కాదు ఎన్నో కష్టాలు నిన్ను చూసి. ఏంటో హఠాత్తుగా ఉడిపడ్డావు? ఆనందంలో ఆశ్చర్యంలో ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతూ ప్రశ్నిస్తుంది.

“ముందర నన్ను లోపలికి రానిస్తావా రేదా?” అనేసరికి హడావిడిగా లోపలికి తోసుకొచ్చి సోఫాపై కూర్చోబెట్టి “కాఫీ తెస్తానుండు” అంటూ నిమిషంలోనే తీసుకొచ్చి ఇచ్చింది.

ప్రశాంతంగా కూర్చుని చిన్ననాటి స్నేహితురాలి వంక

పరిశీలనగా చూసింది. మెళ్ళో గొలుసు, చేతులకి నాలుగేసి గాజులు సింపుల్ గానే ఉన్నా తీవిగా, దర్పంగా కన్పిస్తున్న ఆవేని చూస్తుంటే మనసులో ఎక్కడో కలుక్కుమనిపించింది. చిన్నప్పటినుంచీ ఇద్దరూ కలిసి చదువుకున్నారు. ఏ సెట్ లో సీటురాక బిఎస్సీలో చేరింది. తను మాత్రం లాంగ్ టర్మ్ కోచింగ్ తీసుకుని ఎంబిబిఎస్ లో చేరింది. తను మాత్రం డిగ్రీ చేసి బిహాడీ చేసి పెళ్ళిచేసుకుని ఇద్దరూ పిల్లల తల్లి అయింది. కాన్పుకని పుట్టింటికి

వెళ్ళినప్పుడు కృష్ణవేణి సంగతులు తెలుస్తుండేవి.

గైనాకాల్ జిలో మంచి పేరు తెచ్చుకున్నదని, హైదరాబాద్ లో ప్రాప్స్ బాగా ఉందని, డబ్బులు దండిగా సంపాదిస్తోందని. తనను గుర్తొచ్చి నిట్టూర్చుతూ “ఏంటో సంగతులు! ఈ సరెండుకు వచ్చావు?” అని అడిగింది లక్ష్మి.

“ఏంటో నీ ఈ ఊళ్ళో మెడికల్ కాన్ఫరెన్స్ కి పిలిచారు. మొన్న మన ఊరు వెళ్ళినప్పుడు అమ్మావాళ్ళ దగ్గర నీ ఆడ్రస్ తీసుకున్నాను. ఎలాగూ మీటింగ్ సాయంత్రం కదా! ఈ లోపల నీతో కాన్ఫెరెన్స్ మాట్లాడుకుందాం” అని అంటూ-

“అ! నీ సంసారం సంగతులేంటి?” అని అడిగింది కృష్ణవేణి.

“మా దగ్గరేం విశేషాలుంటాయి తల్లీ. భర్తగారికి, పిల్లలకి సేవలు చేయడం, జీతం భత్యం లేని నౌకరీ. గుర్తింపులేని చాకిరీ. అదిసరే గానీ, మంచి డాక్టరుగా పేరు తెచ్చుకున్నావు కదా. అందరూ గౌరవిస్తారు. స్వతంత్రంగా, హాయిగా ఇష్టం వచ్చినట్లు ఉంటావు. ప్రతి చిన్నదానికి భయపడకుండా సంతోషంగా ఉన్నావు కదా!” అంది.

దానికి కృష్ణవేణి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చుతూ “ఏం సంతోషమే! ఒక్క క్షణం విశ్రాంతి అంటూ ఉండదు. అర్ధరాత్రి దాకా రోగులతో, రోగాల్లో విసిగి విసిగి వస్తాను కదా! వచ్చావా? అంటూ పలకరించే దిక్కు ఉండదు. ఎవరైనా నా కోసం ఎదురుచూసేవాళ్ళు ఉంటే బాగుండుననిపిస్తుంది. లంకంత ఇంట్లో నేను, వంగి వంగి దణ్ణాలు పెట్టే పనివాళ్ళు తప్ప ‘నా’ అనుకునే మనిషింటూ లేడు కదా! నువ్వే ఎంతో హాయిగా ఉన్నావు లక్ష్మీ! ఎంతో ప్రేమగా చూసుకునే భర్త, అమ్మా అమ్మా అంటూ కొంగు పట్టుకుని తిరిగే పిల్లలు, కొంచెం నలతగా ఉన్నా మేము అంటూ పరిగెత్తుకు వచ్చే అత్తామామలు, ఆడపడుచుల మధ్య ఎంతో ప్రశాంతంగా గడిచిపోతోంది నీకు. నేను చూడు ఇరవైనాలుగంటలూ యంత్రంలా హాస్పిటల్ చుట్టూ తిరగడం ఒంటరిగా అన్నీ చేసుకోవడం. మంచి డాక్టర్ అన్న పేరు తప్ప నాకంటూ నేనేమీ సంపాదించుకోలేకపోయాను. వ్హ్” అంటూ నిట్టూర్చింది.

సాయంత్రం దాకా స్నేహితురాలి సొద అంతా విన్నాక లక్ష్మికి ఒక్కసారిగా జ్ఞానోదయం అయినట్లనిపించింది. ‘ఇన్నాళ్ళూ తను బాగా చదువుకోలేక పోయానని, ఉద్యోగం చేయలేక పోతున్నానని, తల్లిదండ్రులు తనకు త్వరగా పెళ్ళిచేసేసి తన స్వేచ్ఛనంతా అణగదొక్కారనే దుగ్ధం ఉండేది. అందుకే ప్రతి నిమిషం భర్తని, పిల్లలని విసుక్కుంటూ ఉండేది. ఇప్పుడేమో తన స్నేహితురాలు మాత్రం స్వతంత్రంగా ఉంటూ కూడా భర్త, పిల్లలూ లేని జీవితం నిస్సారమని బాధపడుతోంది. అంటే ఉన్నదాంట్లో తృప్తిపడలేక పోవడమే ఒక శాపం. ఇంకెప్పుడూ ఇతరులతో పోల్చుకోకూడదు. ఆసంతృప్తికి, విసుగుకి చోటివ్వకూడదు’ అని ఒట్టు పెట్టుకున్నాక మనసు తేల్చింది లక్ష్మికి.

- బి.యామిని (గుంటూరు)